

Yoksulluk ile Çocukların Suça Sürüklenmesi Arasındaki İlişki: Tekirdağ/Süleymanpaşa Örneğinden Ampirik Bulgular

The Relationship Between Poverty and Juvenile Delinquency: Empirical Evidence from the Tekirdağ/Süleymanpaşa Sample

Davuthan GÜNAYDIN*
Cengiz VATANEL**

<https://doi.org/10.25204/iktisad.1473021>

Öz

Makale Bilgileri

Makale Türü:
Araştırma
Makalesi

Geliş Tarihi:
25.04.2024

Kabul Tarihi:
22.08.2024

© 2024 İKTİSAD
Tüm hakları
saklıdır.

Bu çalışmanın amacı, Tekirdağ/ Süleymanpaşa İlçesinde yaşayan suça sürüklenen çocukların sosyo-ekonomik düzeyleri ile suç işleme oranları arasında bir ilişkinin var olup olmadığını araştırmaktır. Bu maksatla öncelikle fiziksel ve sosyal çevre kapsamında çocukların suça sürüklenmeleri arasındaki ilişki, var olan literatür çerçevesinde değerlendirilmektedir. Çalışmanın ampirik kısmında ise Tekirdağ/Süleymanpaşa İlçesinde suça sürüklenen 460 çocuğun verileri analiz edilerek anne ve babanın sosyo-ekonomik ve eğitim durumları, suçun kime karşı işlendiği ve işlendiği yıl değişkenleri açısından anlamlı bir ilişki olup olmadığı araştırılmaktadır. Bulgular, suça sürüklenen çocukların işlediği suçların %67,8'inin kişiye karşı işlenen suçlardan olduğu, çocukların büyük bir çoğunluğunun (%88,9) anne ve babanın hayatta olduğu, çocukların sosyo-ekonomik statülerinin (%65,7) düşük bir seviyede olduğu, %64,2'sinin lise eğitimi aldığını göstermektedir. Alınan verilerde yıllara yönelik bir inceleme yapıldığında ise en yüksek suç oranının %40,2 ile 2022 yılında gerçekleştiği görülmektedir. Bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde, suça sürüklenen çocukların yaşadıkları mahalleler, sahip oldukları sosyal ve beşerî sermaye ve ailelerinin sosyo-ekonomik yapısının çocukların suça sürüklenmelerinde önemli bir faktör olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Suça sürüklenen çocuklar, çocuk yoksulluğu, çocuk refahı ve suç.

Abstract

Article Info

Paper Type:
Research Paper

Received:
25.04.2024

Accepted:
22.08.2024

© 2024 JEBUPOR
All rights
reserved.

The aim of this study is to investigate whether there is a relationship between the socio-economic levels of children who are juvenile delinquency living in Tekirdağ / Süleymanpaşa District and their crime rates. For this purpose, first of all, the relationship between the physical and social environment within the scope of children's being juvenile delinquency is evaluated within the framework of the existing literature. In the empirical part of the study, the data of 460 children who were juvenile delinquency in Tekirdağ/Süleymanpaşa District are analyzed and it is investigated whether there is a significant relationship in terms of socio-economic and educational status of parents, socio-economic and educational status, against whom the crime was committed and the year of the crime. The findings show that 67.8% of the crimes committed by children juvenile delinquency are crimes against the person, the majority of the children (88.9%) have living parents, the socio-economic level of the children (65.7%) is at a low level, and 64.2% of them have high school education. When an analysis is made for the years in the data received, it is seen that the highest crime rate was realized in 2022 with 40.2%. When the findings are evaluated as a whole; it shows that the neighborhoods where children who are juvenile delinquency live, the social and human capital they have, and the socio-economic structure of their families are important factors in children being juvenile delinquency.

Keywords: Children juvenile delinquency, child poverty, child welfare and crime.

Atıf/ to Cite (APA): Günaydin, D. ve Vatanel, C. (2024). Yoksulluk ile çocukların suça sürüklenmesi arasındaki ilişki: Tekirdağ/Süleymanpaşa örneğinden ampirik bulgular. *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 9(25), 765-785. <https://doi.org/10.25204/iktisad.1473021>

*ORCID Doç. Dr., Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, dgunaydin@nku.edu.tr

**ORCID Yüksek Lisans Öğrencisi, Emniyet Genel Müdürlüğü, c.vatanel@gmail.com

Extended Abstract

Introduction and Research Questions & Purpose:

This study investigates the effects of child poverty on children's involvement in crime. In particular, the effects of children's social capital on their being juvenile delinquency are discussed. In this context, the questions sought to be answered in the study are whether the neighbourhoods where children live have an effect on their being juvenile delinquency, and if there is such an effect, what are the facts that trigger this effect. Another question sought to be answered in the study is the effect of the socio-economic status of the families that children live with on their being juvenile delinquency. In this context, determining the characteristics of the neighbourhoods and families where children who are juvenile delinquency live will help to implement the necessary policies to eliminate the factors that drag children into crime.

Literature Review:

Studies show that although there are many reasons for children being juvenile delinquency, poverty is one of the most important among these reasons. Many studies (Hatun et al., 2003; Lawrence et al., 2007) show that poverty, which begins to be experienced from an early age, negatively affects children's physical and mental development. This situation may have negative effects on children's learning skills, behaviours and emotional states, and may cause them to face many problems in adulthood, especially the problem of qualified employment. On the other hand, research shows that there is a high correlation between poverty and crime (Harrell et al., 2014; Dong et al., 2020). In particular, the fact that poor children cannot spend their free time with similar social activities with their peers shows that they are more likely to be juvenile delinquency due to peer pressure in the neighbourhoods where they live. In reality, neighbourhoods have significant effects on children's behaviour and economic well-being, especially on protective factors against crime. Research (Ruiz et al., 2018; Lei, 2018; Smar et al., 2021) shows that children's health, academic and economic success, as well as the peers they socialise with in the same neighbourhood, the quality of the schools they attend and the presence of protective measures to keep them away from crime are important. However, neighbourhoods where the poor live are socially stigmatised and have a bad reputation. Homes in these neighbourhoods also often lack the facilities that would allow children to grow up in a healthy way.

Methodology:

In this study, 460 crime records committed between 2020 and 2022 in Süleymanpaşa district of Tekirdağ were used. SPSS programme was used to analyse the data. In the analysis results, percentages were calculated over the responses excluding missing values. The lowest and highest values, percentage distributions, averages and standard deviations of the data are given. Spearman correlation analysis was preferred since the data did not fit the normal distribution and $p < 0.05$ was considered significant. The differences of the variable categories were determined with the chi-square test statistics.

Results and Conclusions:

According to the results of the research, the majority of the crimes (67.8%) were committed against the person. It is seen that the majority of children (88,9%) have both parents alive. The socio-economic status of these children juvenile delinquency (65,7%) is at a low level. When the educational status of the children juvenile delinquency is analysed, it is seen that the majority (64,2%) have high school education. When an examination is made for the years in the data received, it is seen that the highest percentage in crime rates was 40.2% in 2022. In the study, it was observed that there was a positive and significant relationship at a medium or high level in all factors considered in the study. At the same time, according to the results of the research, it is seen that there are more criminal records in childhood when both parents are not alive, socio-economic status and education level are low. When we look at who the crime is committed against, it is seen that there is an increase in crimes committed against property. In line with the results obtained, the biggest trigger in the act of being juvenile delinquency is the low socio-economic status.

1. Giriş

Çocuk yoksulluğu, sosyal politika yazınında yetişkinlerden farklı olarak değerlendirilen bir kavram olarak tartışılmaktadır. Yetişkinlerden farklı olarak algılanması ve değerlendirilmesi yoksulluğun çocuklar üzerindeki etkisinin yetişkinlerden farklı olmasının bir sonucu olarak kabul edilmektedir (UNICEF, 2005; Müderrisoğlu vd., 2013). Gerçekte yoksulluk tüm bireyler üzerinde sosyal, psikolojik ve ekonomik olarak pek çok etkiye sahiptir. Ancak çocuklar bu olumsuzluklardan en çok etkilenen grubu temsil etmektedir. Yoksulluktan kurtulma fırsatlarının pek çoğunun çocukluk döneminde sahip olunan maddi ve manevi kaynakların bir sonucu olması, çocukluk çağını daha önemli kılmaktadır. Yoksul çocuklar akranlarından farklı olarak, fiziksel ve bilişsel gelişimlerini destekleyecek kaynaklardan uzak olmaları, sosyal sermayelerinin yetersizliği ve kamusal mal ve hizmetlerden yeterli düzeyde yararlanamamaları nedeniyle, bir döngü içerisinde yetişkin olduklarında da yoksulluktan kurtulamamakta, nesiller arası yoksulluk halkasının bir parçası olmaktadır. Gerçekte çocuk yoksulluğu gelişmiş ve gelişmekte olan tüm ülkeler için bir sorun olmakla beraber, gelişmekte olan ülkelerde daha derin hissedilmekte, yetersiz kamu destekleri nedeniyle süregiden bir sorun haline gelmektedir. Kimi durumda da ailenin yoksulluğu çerçevesinde değerlendirilse bile, ekonomik açıdan yeterli, ancak aile içerisinde kaynakların adil olmayan dağılımı, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile eğitim ve bilinç düzeyi yetersiz ailelerde yetişmek, çocukların yoksulluk olgusu ile karşı karşıya kalmasına neden olabilmektedir.

Bu kapsamda yoksul çocuklar açısından temel sorun alanı yalnızca ekonomik ve sosyal kaynakların yetersizliği nedeniyle karşı karşıya kaldıkları maddi sorunlar değildir. Suç işleme, kabul gören ifade ile suça sürüklenme olasılıkları da artmaktadır. Hemen bütün ülkelerde suç işleyen çocukların hukuki durumu yetişkinlerden farklı değerlendirilmekte, farklı ceza ve infaz düzenlemelerine tabi olmaktadır. Bu durumun esas nedeni ise, çocukların suç işlemelerinin yalnızca onların iradi tercihlerinin bir sonucu olmayıp aynı zamanda içinde yaşadıkları ailelerin, arkadaşlık kurdukları çevrenin ya da sosyalleştikleri mahallelerin sahip olduğu koşulların bir sonucu olmasına dayandırılmasıdır. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa göre, “suça sürüklenen çocuk: Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuk” olarak tanımlanmaktadır. Çocukların ailelerinde ve yaşadıkları mahallelerdeki olumsuz deneyimleri onların suça sürüklenmelerindeki en önemli faktörler olarak kabul edilmektedir (Ben-Davies vd., 2013; Ridge, 2011; Wager vd., 2010). Yoksul ailelerde büyüyen çocuklar, ebeveynlerinin eğitim ve istihdam durumlarının bir sonucu olarak yeterli ilgi, şefkat ve sevgi görememelerinin bir sonucu olarak da suça sürüklenebilmektedir. Diğer yandan yaşadıkları mahallelerin sosyo-kültürel yapısı ve bu mahallerde maruz kaldıkları rol modeller de çocukların suça sürüklenmesinde önemli bir paya sahiptir. (Hurd ve Zimmerman, 2011). Yoksul çocukların yaşadıkları mahalleler genel olarak kötü üne sahip ve toplumun diğer kesimleri tarafından damgalanmış bölgelerdir. Bu mahallerde yetersiz kamusal mallar ve hizmetler nedeniyle çocuklar, boş zamanlarını değerlendirecek organize edilmiş faaliyetler yerine, onlar için uygun olmayan mekanlarda, kötü rol modeller arasında vakitlerini geçirmek zorunda kalmaktadır. Bu yerlerde uyuşturucu ve diğer kötü alışkanlıklarla tanışmakta, sahip olduğu sosyal çevre doğrultusunda kararlar vermektedir. Çoğu zaman da ait olduğu gruba kendini kabul ettirme kaygısı ile davranarak, onları taklit etmektedir.

Bu çalışmada, çocuk yoksulluğu ile çocukların suça sürüklenmeleri arasındaki ilişki açıklanmaya çalışılmaktadır. Çocukların yaş, eğitim, ekonomik düzey ve suçun kime karşı işlendiği gibi özellikler arasındaki ilişkinin incelenmesi ve hangi durumda anlamlılık düzeyinin daha yüksek olduğunun hesaplanması amaçlanmıştır. Bu maksatla öncelikle mevcut teoriler çerçevesinde çocuk yoksulluğu ve suça sürüklenen çocuk kavramları tartışılmıştır. Daha sonra Tekirdağ/Süleymanpaşa ilçesinde suça sürüklenen çocukların durumları ampirik bir araştırma ile değerlendirilmiştir. Bu hali ile araştırma, suça sürüklenen çocuklar ve yoksulluk arasındaki bağı açıklamaya çalışarak, literatüre katkı yapmayı amaçlamaktadır.

2. Çocuk Yoksulluğu

Çocuk yoksulluğu artan eşitsizliklerin bir sonucu olarak, uzun yıllardan beridir hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde önemli bir sosyal politika sorunu olarak süregelmektedir. Dünya üzerinde yaklaşık 400 milyon çocuk başta beslenme olmak üzere pek çok sorunla karşı karşıyadır. UNICEF ve Dünya Bankası'nın (2023), raporuna göre, dünya çapında 333 milyon çocuk aşırı yoksulluk içerisinde, günde 2,15 ABD Dolarının altında gelire yaşamaktadır. Bu, dünya üzerindeki her 6 çocuktan birine karşılık gelmektedir. En fazla çocuk yoksulluğunun görüldüğü Sahra Altı Afrika'da 2013 yılında %54,8 olan aşırı yoksul çocuk oranı, 2022'de %71,1'e yükselmiştir. Dünya genelinde çocuklar, nüfusun üçte birini temsil etmelerine rağmen, aşırı yoksulluk içerisinde yaşayanların %50'sini oluşturmaktadırlar. Diğer yandan, aşırı yoksulluk içerisindeki hanelerde yaşama olasılığı yetişkin bireylerle karşılaştırıldığında ise %15,8 ile yetişkinlerden (%6,6) iki kat daha fazladır.

Her ne kadar çocuklar, içerisinde yetiştikleri aileler ile birlikte yoksulluk olgusunu yaşıyor olsalar bile, yetişkinlerden ayrılan özellikleri nedeniyle yoksulluğu, farklı boyut ve biçimlerde deneyimlemektedirler. Bu nedenle çocuk yoksulluğunu tanımlamak, yoksulluğu tanımlamak için kullanılan genel varsayımlardan farklı olmak durumundadır. Genel bir yaklaşımla yoksulluk, fiziksel ihtiyaçların karşılanması çerçevesinde değerlendirilmektedir. Ancak, çocukların yalnız fiziksel ihtiyaçlarının karşılanması yoksulluk olgusunun değerlendirilmesi için yeterli değildir. Aynı zamanda ruhsal ve bilişsel gelişimlerini destekleyecek unsurların yokluğu durumunda da çocukların yoksulluk içerisinde olduğu değerlendirilmektedir. UNICEF (2005), tarafından da desteklenen bu yaklaşım, çocuk yoksulluğunu yalnızca düşük gelirli hanelerde, gıda yetersizliği boyutuyla tanımlayan yaklaşımlardan uzaklaşarak, aynı zamanda maddi açıdan yeterli, ancak duygusal açıdan yetersiz destek içerisinde yetişen çocukların da yoksulluk döngüsü içerisinde değerlendirilmesine olanak tanımaktadır.

Nitekim çocuk yoksulluğunu tanımlamak için son yıllarda kabul gören "çocukların iyi olma hali" yaklaşımı bu bakış açısının bir tezahürüdür. Bu yaklaşım, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde yer alan "*çocukların insan olarak haklarının yanı sıra özel hakları da vardır*" hükmüne atıf yapmaktadır (Müderrişoğlu vd., 2013: 5). Buna göre eğitim, sağlık, çevresel koşullar, ekonomik olanaklar gibi maddi ve maddi olmayan koşulların çocukların refahını ve gelişimini etkilediği kabul edilmektedir (Semerci ve Erdoğan, 2014: 6). Bu kapsamda çocukların iyi olma halinin en geniş manada belirleyicileri çocukların yaşadıkları ev, mahalle, okul gibi sosyal ve fiziksel iyi oluş hallerini belirleyen ve şekillendiren yerlerdir. Çocuklar yaşamak zorunda kaldıkları sağlıklı ve yetersiz fiziksel özelliklere sahip bölgelerde yoksulluklarını daha derin yaşamakta, yoksulluktan kurtulmak için gerekli sosyal sermayeye sahip olamamaktadırlar. Yoksul çocukların karşılaştığı sorunlar yalnızca fiziksel özellikleri itibariyle dezavantajlı bölgeler değildir. Yaşadıkları mahallelerde genel olarak suç ve şiddet oranları da yüksektir. Çocuklar bu şiddetin kimi zaman faili veya katılımcısı olurken kimi zamanda hedefi olmaktadır. Bu durum çocukların erken yaşlardan itibaren tecrübe etmek zorunda kaldıkları olumsuzluklar nedeniyle topluma ve yetişkinlere olan güvenlerinin kaybolmasına neden olabilmektedir. Dahası, bu şiddeti aile içerisinde deneyimleyen çocuklar, akademik olarak başarısız olmakta, okulu terk etme olasılıkları artmakta, saldırganlık ve depresyon gibi ruhsal sorunlar yaşayarak kendilerini kontrol etme sorunları yaşamaktadırlar (UNICEF, 2012).

Çocuk yoksulluğunu açıklayan bir diğer yaklaşım parasalcı yaklaşımdır. Bu yaklaşımda çocukların yoksulluğu ile aile geliri arasında bir ilişki kurulmakta ve bu kapsamda ailenin gelirinin arttırılması, çocuk yoksulluğu ile mücadele yöntemi olarak kabul edilmektedir (Roelen, 2017; Alkire ve Santos, 2014; Morroe ve Pells, 2012). Bu yaklaşımın en çok eleştirilen yönü ise, ekonomik unsurlardan bağımsız olarak, hanenin yapısını belirleyen cinsiyet ve yaş gibi faktörleri dikkate almamasıdır (Roelen, vd., 2011: 6). Zira hanelerin ekonomik ihtiyaçları, hanelerin demografik faktörlerine bağlı olarak değişmektedir. Bu durumu göznetmeden hane esaslı yoksulluk değerlendirmesi ve yardımlar yoksullukla mücadelenin yetersiz kalmasına neden olabilmektedir. Özellikle çocuklar açısından değerlendirildiğinde, yetişkinlerden farklılaşan ve yalnızca ekonomik unsurlara dayanmayan sosyo-kültürel boyutun göz ardı edildiği görülmektedir. Gerçekte bütün

çocuklar akranları gibi çocukluğun sosyal dünyasına dahil olmak isterler. Ancak yapılan araştırmalar (Bradshaw vd., 2013; Ridge, 2009) çocukluk döneminden itibaren deneyimlenmeye başlanan yoksulluk olgusunun çocukların kaygı düzeyini arttırdığı, mutsuzlukla birlikte güven duygularının kaybolmaya başladığını göstermektedir. Bu durum da beraberinde arkadaşlık kurma ve sosyal ilişkilerde sorunlar yaşanmasına neden olan bir sürecin başlamasına neden olmaktadır.

3. Çocuk Yoksulluğu ve Suç İlişkisi

Yoksulluğun çocuklar üzerindeki etkisini araştıran pek çok çalışmada erken yaşlardan itibaren deneyimlenmeye başlanan yoksulluk olgusunun çocukların fiziksel ve ruhsal sağlığını olumsuz yönde etkilediği, öğrenme becerileri, davranışları ve duygusal durumları üzerinde olumsuz etkilere neden olduğu (Hatun, 2002; Hatun vd., 2003; Lawrence vd., 1997, yetişkin bireyler olduklarında ise istihdam kapasitelerinin yetersizliği nedeniyle düşük ücretli ve düşük vasıflı işlerde çalışmak zorunda kaldıklarını göstermektedir (Cheng vd., 2016: 1). Gerçekte çocuk yoksulluğunun temel belirleyicisi çocukların içerisinde yetiştikleri ailelerin yoksulluğudur. Çocukluk dönemi ile başlayan fiziksel ve bilişsel gelişimi destekleyecek olanaklardan mahrum kalan çocuklar, yaşamlarının diğer dönemlerinde akranlarından daha kötü akademik başarılarla, dolayısıyla da yoksulluk döngüsünü kırarak fırsatlara erişememektedir. Eğitim ve mesleki başarısızlıkların bir sonucu olarak da toplumsal katılım düzeyleri düşmekte, toplumsal aidiyetleri zayıflamaktadır (Ridge, 2011: 81; Ben-Davies, vd., 2013: 6; Husz, 2018: 233).

Yoksulluğun çocuklar üzerindeki en önemli etkilerinden biri suça sürüklenme olasılığını artırmasıdır. Araştırmalar (Harrell vd., 2014; Dong vd., 2020), yoksulluk ve suç arasında yüksek bir korelasyon olduğunu göstermektedir. Özellikle yoksul çocuklar akranları ile benzer şekilde boş vakitlerinde gerçekleştirebilecekleri sanatsal ve sportif faaliyetler gibi sosyal etkinliklerden mahrum olmaları ve akran baskısına maruz kalmaları nedeniyle uyuşturucu kullanımı ve suça karışma olasılıkları daha fazla olabilmektedir (Shaw vd., 2007). Bu kapsamda yoksulluğun çocuklar üzerindeki en önemli etkisi yaşadıkları mahalleler çerçevesinde gerçekleşmektedir. Yoksul mahallelerde yaşayan çocuklar, sosyal ve kurumsal destekten mahrum bir şekilde, sosyalleşme seviyeleri düşerken, yüksek bir sosyal izolasyona maruz kalmaktadırlar (Ruiz vd., 2018; Lei, 2018; Smar vd., 2021). Gerçekte mahalleler, başta suçtan koruyucu faktörler olmak üzere çocukların davranışları ve ekonomik iyi oluşları üzerinde önemli etkilere sahiptir. Araştırmalar (Ruiz vd., 2018; Lei, 2018; Smar vd., 2021), çocukların sağlığı, akademik ve ekonomik başarıları ile birlikte, aynı mahallede sosyalleştikleri akranlarının, gittikleri okulların kalitesinin ve onları suçtan uzakta tutmak için oluşturulan koruyucu önlemlerin varlığının önemli olduğunu göstermektedir. Ancak, yoksulların yaşadıkları mahalleler, sosyal olarak damgalanmış ve kötü bir üne sahiptir. Bu mahallelerdeki evler de çocukların sağlıklı bir şekilde büyümelerine olanak sağlayacak imkanlardan çoğu zaman yoksundur. Bu durum çocukların boş zamanlarını organize edilmiş faaliyetler yerine, kötü alışkanlıklar edinmek için uygun bir ortam sunan sokakta, metruk arazi ve binalarda geçirmelerine neden olmaktadır (Wager vd., 2010: 403; Sarti vd., 2015: 358).

Çocukların yaşadıkları bölgelerin, çocukların davranışları üzerindeki etkilerini açıklayan farklı teoriler vardır. Bu teorilerin ilki, başkalarını etkileyen ve onlara örnek olan “rol model” yaklaşımıdır (United Nation, tarihsiz). Ancak burada bahsedilen rol model her zaman iyi örnek olarak kabul edilmemektedir. Özellikle yoksul mahallerde daha fazla oranda bulunduğu bilinen uyuşturucu satıcıları, çeteler ve suç örgütleri gibi yapılar olumsuz rol model olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle çocuklar için en iyi rol modeller ebeveynleri ve birlikte yaşadıkları bireylerdir (Hurd ve Zimmerman, 2011). Bu teoriye göre çocuklar yalnızca kendi tercihlerine göre değil, örnek aldığı rol modellerin davranışları çerçevesinde kararlarını şekillendirirler. İkinci teori “sosyal ağ” yaklaşımıdır. Sosyal ağ, bireyler arasındaki etkileşim çerçevesinde oluşan görece istikrarlı ilişki sistemine atıf yapmaktadır. Sosyo-ekonomik gelişimi yüksek bireylerle kurulan ilişkilerin, bireylerin ilerlemesi açısından önemli olduğuna vurgu yapar (Nutakorl, vd., 2023). Bu çerçevede, yoksul mahallelerde

yaşayan çocukların, yukarı doğru sosyal hareketliliklerini kısıtlayan sosyal ağlarla ve kötü rol modellerle muhatap olma olasılıkları artmaktadır (Matthews ve Besemer, 2014). Üçüncü teori “kamusal mallar” olarak adlandırılan ve yaşanan bölgedeki okullar, sosyal tesisler, kütüphaneler ve oyun alanlarını işaret eden yaklaşımdır (Oreopoulos, 2003: 1536). Bu yaklaşıma göre yoksulluğun belirleyicisi yalnızca hane gelirlerinin yetersizliği değil, aynı zamanda mahallenin sahip olduğu kamusal malların nitelik ve niceliğidir. Özellikle çocuklar için yeterli düzeyde sağlanamayan kamusal mallar, çocukların enformel alanlar olarak da adlandırılan, boş arsalar ve metruk binalar gibi oyun alanlarına yönelmelerine, bir başka ifade ile kontrol edilemeyen alanlarda sosyalleşmelerine neden olabilmektedir. Son teori ise “konformizmdir”. Bu teoriye göre, bireyler kendi tercihlerini belirlemek için yeterli bilgiye sahip olamamaları nedeniyle, ilişki içerisinde buldukları komşuları veya arkadaşlarının davranışlarını taklit etmeye çalışmaktadırlar (Oreopoulos, 2003).

Yoksulluğun çocuklar üzerindeki etkisini açıklamaya çalışan bir başka yaklaşım, “sosyal düzensizlik” yaklaşımıdır. Yoksulluk ve sosyal sorunlar arasındaki bağı, bölgesel yoğunlaşmalar ve mahallelerdeki sosyal ağlarla birlikte, yaşanan bölgedeki normlar, kolektif kimlik ve rutinler gibi sosyal kontrol üzerinde etkileri bulunan süreçler ile ilişkilendirmektedir (Coulton, vd., 2007). Bu yaklaşım, suçlu ve göz ardı edilmiş çocukların bölgesel olarak belirli mahallerde yoğunlaştığını, bu durumun sosyal izolasyonu artırarak çocuklar için istenmeyen sonuçların ortaya çıkmasına neden olduğunu savunur (Coulton, vd., 2007). Bu teori, suç oranlarını yaşanan bölge çerçevesinde açıklamaya çalışan, Shaw ve Mckay tarafından 1929 yılında suç işleme oranlarının yüksek olduğu Chicago’da gerçekleştirilen öncü çalışmaya dayandırılmaktadır (Shaw ve Mckay, 1942, akt. Kubrin ve Who, 2015). Chicago’nun gecekondu mahallelerinde yapılan araştırmada, suç işleme oranındaki bu yüksekliğin nedeni olarak, mahallede yaşayan bireylerin kişisel özelliklerinden ziyade, mahallenin dinamiklerinin önemli bir rol oynadığı kabul edilmiştir (Kubrin ve Who, 2015). Genel olarak mahallede yaşayanlar, ortak değer olarak suçtan uzak bir toplum istemektedirler. Ancak sosyal olarak dağınık olan mahallelerde, çok az dayanışma vardır ve sosyal uyum ile entegrasyon sorunları yaşanmaktadır. Bu da suçlarla mücadelenin etkisiz kalmasına neden olmaktadır. Bu yaklaşım, mahalle sakinlerinin, mahallenin “gözleri ve kulakları” olarak gayri resmi gözetmenleri kabul edilmelerine atıf yapmaktadır. Mahalle sakinlerinden beklenen davranış ise, şüpheli faaliyetleri sorgulaması, uygun davranışlar göstermeyen gençleri uyarması ve ebeveynlerini bilgilendirmesidir (Kubrin ve Who, 2015).

Çocuk yoksulluğunu çevresel faktörler çerçevesinde açıklamaya çalışan bir başka yaklaşım ise “ekolojik-işlemsel” yaklaşımdır. Bu yaklaşımda çocukların gelişimini etkileyen çoklu bağlamlar ve ekolojiler çerçevesinde, çocuk gelişimi ve ebeveynliğin mahalleler de kapsamda olmak üzere çevreden nasıl etkilendiği değerlendirilmektedir (Overstreet ve Mazza, 2003). İlk değerlendirmeyi makrosistem¹ çerçevesinde yapmaktadır. Bu kapsamda toplumu ve aileyi etkileyen kültürel değerler ve inançlar makrosistemi oluşturur. İkinci değerlendirme ise ekzosistem kapsamında, aile ve çocukların yaşadıkları mahalleler ve topluluklar düzeyinde yapılır. Çocuğun doğrudan doğruya içinde bulunmamakla beraber, gelişimini etkileyen sistemler bütünüdür. Üçüncü değerlendirme aile ortamına atıf yapan mikrosistemdir. Son olarak da bireyi ve gelişimsel uyumunu içeren ontolojik gelişim düzeyidir (Lynch ve Cicchetti, 1998).

4. Çocuk Yoksulluğunun Türkiye’deki Durumu

UNICEF’in yayınladığı rapora göre (2023), Türkiye’de çocuk yoksulluğu oranı %33,8’dir. OECD ülkeleri arasında Kolombiya’dan sonra çocuk yoksulluğu oranının en yüksek olduğu ülke Türkiye’dir. 2014 ve 2021 yıllarını karşılaştıran rapor, Türkiye’de çocuk yoksulluğunun

¹ Ekolojik sistem yaklaşımına göre; birbiri içerisine geçmiş sistemler ve bu sistemlerin birbiriyle olan etkileşimi, çocuğun gelişimsel sürecini anlamlandırmaya katkı sağlamaktadır. Bu kapsamda makrosistem; geniş toplumsal bağlamın tamamını içerir ve temel olarak kültürle ilgilidir. Ekzosistem ise bireyin aktif rolünün olmadığı sosyal bir ortamla, bireyin yakın bağlamı arasındaki bağlantılardan oluşmaktadır (Doğan ve Aytekin, 2021).

azalmadığını, aksine arttığını göstermektedir. Dahası, sosyal yardımlar artmasına rağmen çocuk yoksulluğunu azaltmada önemli bir etki yaratmamaktadır. Sosyal yardımlar öncesi %38,6 olan çocuk yoksulluğu ancak %34 dolayına kadar indirilebilmektedir. Pek çok ülkede ise sosyal yardımlar sonrası çocuk yoksulluğunda önemli bir azalma görülmektedir. Örneğin Birleşik Krallık'ta %40'tan %24'e, Finlandiya'da %29,2'den %9,3'e, Almanya'da %30,4'ten %14,7'ye düşmektedir. Bu durum Türkiye'de sosyal yardımların çocuk yoksulluğunu engellemede başarısız olduğunu göstermektedir. UNICEF'e göre başarısızlığın altında yatan temel nedenler; sosyal koruma sistemlerinin ve çocuklara yönelik ulusal ve yerel bütçenin yetersizliğidir. Parasal göstergelerle değerlendirildiğinde ise Türkiye'de aşırı yoksulluk sınırı olan 2,15 doların altında gelire sahip çocukların oranı %0,2, 3,65 doların altında gelire sahip olanların oranı %2,8 ve 6,85 doların altında %18,1'dir (World Bank ve UNICEF, 2023).

Türkiye, pek çok gelişmekte olan ülke gibi demografik geçiş sürecini tamamlamamasının bir sonucu olarak yüksek bir çocuk nüfus oranına sahiptir. TÜİK'in (2023a), yayınladığı rapora göre nüfusun %26,1'i 18 yaşın altındadır. Diğer yandan çocuk yoksulluğu ve sosyal dışlanma oranı (%42,7) da genel yoksulluk ve sosyal dışlanma oranının (%30,2) üzerindedir (TÜİK, 2023b). Çocuk yoksulluğunun en yoğun yaşandığı bölgeler ise çocuk suç oranlarının yüksek olduğu bilinen kentsel gecekondu bölgeleridir. Gecekondu 1950'li yıllarla hız kazanan göçlerin bir neticesi olarak Türkiye'de sosyo-kültürel yapılanmanın önemli bir parçası haline gelmiştir. Artan göç ile ortaya çıkan konut ihtiyacının, planlı ve sağlıklı bir yapılanma ile çözülememesinin bir sonucu olarak kentlerin çeperleri, altyapıdan ve insani yaşam koşullarından uzak derme-çatma yapılar ile dolmaya başlamıştır. Çöküntü bölgeler olarak da adlandırılan bu yerleşim yerleri, çocukların ihtiyaç duyduğu okul, sağlık tesisi, oyun alanları, kütüphaneler ve sosyal donatılar gibi kamusal mal ve hizmetlerden yetersiz kalmıştır. Özellikle çocukların yoksulluk döngüsünden kurtulmalarının en önemli unsuru olan okullar, yoksul mahallelerde yeterli sayıda ve nitelikte değildir. Yapılan araştırmalar (Semerci vd., 2012; Açıkalın, 2008), gelişmiş bölgelerdeki okullarla karşılaştırıldığında, gecekondu bölgelerinde bulunan okulların pek çok fiziksel sorunları olduğu, eğitim kalitesinin düşük olduğu ve çocukların fiziksel ve bilişsel gelişimlerini desteklemekte yetersiz kaldığını göstermektedir.

Diğer yandan görece varlıklı ailelerde yaşayan çocuklar ailelerinin sağladığı sosyal sermayeleri ve aldıkları eğitimin kalitesi nedeniyle yaşama dair pek çok şey öğrenebilirken, yoksul mahallelerde yaşayan çocuklar pek çok şeyi beraber yaşadıkları anne-babaları ve büyük kardeşlerinden öğrenmektedirler (Hatun, 2002: 29). Yeterli eğitime sahip olmayan aile bireyleri, çocuklarının sağlıklı bir psiko-sosyal gelişimini sağlayacak yeterli bilgi ve tecrübeye sahip değildirler. Çoğu zaman kendi ebeveynlerinden öğrendikleri ve doğruluğu tartışmalı pek çok bilgiyi çocuklarına aktarmaktadırlar (Günaydın, 2023). Aynı zamanda yapılan araştırmalar (Yamanoğlu, 2006) yoksul mahallelerde yaşayan çocukların doğru rol model olarak kabul edecekleri mahalle sakinlerinden de mahrum olduğunu göstermektedir.

5. Türkiye'de Suça Sürüklenen Çocuklar

Hukuksal düzenlemeler suçlu tanımını yaparken esas itibarıyla yetişkin ve çocuk olarak iki kategori çerçevesinde cezalandırma sistemi tesis etmektedir. Pek çok ülkede çocukluk dönemi olarak kabul edilen 18 yaş altı aynı zamanda çocuklar tarafından işlenen suçlar için de bir sınır olarak kabul edilmektedir. Bu durum, çocukluk çağının kendine has psiko-sosyal özelliklerinin bir sonucu olarak, çocukların yetişkinlerden farklı algılama ve değerlendirme yetileri ile manipüle edilebilme kolaylıklarının olduğu kabulünün bir sonucudur. Türkiye'de de 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 6/1-b maddesi 18 yaşını tamamlamamış bireyler çocuk olarak tanımlanmaktadır. Ceza ehliyeti açısından ise 12 yaşından küçük çocukların ceza sorumluluğu olmadığı, bu yaş grubundaki çocukların, çocuklara özgü güvenlik tedbirlerinin uygulanabileceği belirtilmektedir. Çocuklar tarafından işlenen suçlar toplumsal bir sorun olarak kabul edilmekle birlikte yalnızca çocuğa değil aynı zamanda ailesine verdiği zararlarla birlikte, toplumsal düzen için önemli bir sorun olarak

görülmektedir. Bu nedenle de gelişim sürecini tamamlamadığı kabul edilen 18 yaş altı bireylerin cezai işlem gerektiren eylemleri suç olarak değil, suça sürüklenen olarak kabul edilmektedir (Afşin ve Öğretir Özçelik, 2018). Bu doğrultuda Türkiye’de 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ise suça sürüklenen çocuk tanımını “*Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuk*” şeklinde yapmaktadır. Bu tanım, çocukların suç işlemesinin yetişkin bireyler gibi iradi davranışlarının bir sonucu olmadığı, aile, arkadaş, yaşadığı çevre koşulları gibi, faktörlerin çocuğu suça yönelttiği, kasıtlı bir davranıştan ziyade, duygusal bir davranış olduğu kabul edilmektedir (Afşin ve Öğretir Özçelik, 2018: 385).

TÜİK (2023c) Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuk İstatistikleri 2022 raporuna göre, Türkiye’de suça sürüklenen çocuk sayısı 206 853’tür. Suça sürüklenen çocukların işlediği suçlar değerlendirildiğinde ise en çok işlenen suçun, hırsızlık başta olmak üzere mala karşı işlenen suçlar olduğu görülmektedir (Göker vd., 2006; Kabasakal vd., 2008, Bilaç vd., 2014). Çocukların suça sürüklenmelerinin en önemli nedenleri ise göç, kendini kanıtlama arzusu, akranlarını kıskanma, arzu ettiği yaşama sahip olma, otoriteye karşı çıkma isteği, ergenlik dönemine has psikolojik sorunlar olarak gösterilmektedir (Bilaç vd., 2014). Bu durum çocukların yaşadıkları olumsuz sosyal deneyimlerin suça sürüklenme olasılıklarını arttırdığını göstermektedir. Bu kapsamda çocukların yaşadıkları ailelerin belirleyici bir rolü vardır. Araştırmalar, anne ve babaların tutumları ile suç arasında bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Çocuklarına karşı ilgisiz, sevgisiz ve şefkatten yoksun olan ebeveynlerin çocuklarının suç işleme oranları, belirtilen davranışları sergilemeyen ailelerin çocuklarına göre daha yüksek oranda olduğunu göstermektedir (Karataş vd., 2020: 139). Ayrıca anne ve babaların eğitim seviyesi ile de çocukların suç işleme oranları arasında doğrusal bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Karataş vd.’nin (2020) Ankara’da suça sürüklenen çocuklar arasında yaptığı bir araştırmada annelerin %55,8’i babaların ise %44,2’si ilköğretim mezunu olduğu, annelerin %10,4’ünün ise okur-yazar olmadığı tespit edilmiştir. Bu durum çocukların suça sürüklenme olasılıkları ile sahip oldukları sosyal sermaye arsasında doğrusal bir ilişkinin varlığına işaret etmektedir. Nitekim aynı araştırmada sorulan “Suç fikri nereden aklınıza geldi?” Sorusuna çocukların %65 gibi çok yüksek bir oranda suç davranışını çevreden gördüklerini beyan etmişlerdir. Özellikle yaşla birlikte artan suça sürüklenme oranlarında yaşanan yükselişin, yaş artışı ile birlikte ebeveyn kontrolünün azalmasına bağlı olarak çocukların, yakın çevrelerindeki akranlarından etkilenmeleri, kendilerini onlara kabul ettirmenin bir yolu olarak görülmesi olduğu değerlendirilmektedir (Akduman vd., 2007).

Diğer yandan cinsiyet temelinde de bir ayrışmanın olduğu görülmektedir (Pelit ve Alkan, 2022; Fındıklı vd., 2016; Göker vd., 2006). Erkek çocuklar, kız çocuklarına oranla daha fazla suça sürüklenmektedir. Bu durum erkek çocuklarda Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu ve Davranış Bozukluğu gibi psikiyatrik sorunların daha fazla oranda görülmesi ve erkek çocukların saldırgan davranışlar geliştirme olasılığının biyolojik faktörler nedeniyle daha fazla olması gösterilmektedir (Eyüboğlu ve Eyüboğlu, 2018). Bu kapsamda da değerlendirilebilecek bir olgu olarak okul kayıt ve devam oranlarının çocukların suça sürüklenmelerini engelleyici bir unsur olarak kabul edilmektedir. Ayrıca suça sürüklenen çocukların eğitim durumlarının da etkili bir faktör olduğu görülmektedir. Özellikle okuma yazma bilmeyen çocuklar başta olmak üzere, ortaokul ve lise seviyesindeki çocukların suça sürüklenme oranları yüksektir (Şengül, 2012; İslamoğlu, 2017). Bu kapsamda yalnızca okul devamlılık düzeyinin değil, aynı zamanda verilen eğitimin kalitesinin de çocukların suça sürüklenmeleri üzerinde önemli bir etkisi olduğu değerlendirilmektedir (Pelit ve Alkan, 2022).

6. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Çocuk ve suç kavramları birlikte ele alındığında, hassasiyetle incelenmesi gereken bir mesele haline gelmektedir. Çocuklardaki suç davranışını daha iyi analiz edebilmek için çocuğun içinde buldukları ailesel durumları, sosyo-ekonomik statüleri, eğitim düzeyleri, sosyal ortamları ve kişisel özelliklerini tespit etmek, önleyici tedbirlerin gerçekleştirilebilmesi açısından oldukça önem arz etmektedir. Bu çalışmada da suça sürüklenen çocukların yaş, eğitim, anne ve baba durumu, ekonomik statü ve suçun kime karşı işlendiği gibi özellikler arasındaki ilişkinin incelenmesi ve hangi durumda anlamlılık düzeyinin daha yüksek olduğunun hesaplanması amaçlanmıştır. Araştırmanın yapıldığı bölge, Tekirdağ'ın merkez ilçesi konumunda olan Süleymanpaşa ilçesidir.

Sosyo-ekonomik statü; bireylerin ve hanelerin eğitim, meslek, sosyal sınıf, gelir ve sahip olunan ev araba gibi varlıklarla evde kullanılan araçlar gibi somut sahiplikleri ifade etmektedir (Suher, 2005: 86). Türkiye'de sosyo-ekonomik statü gruplarının belirlenmesi için eğitim, meslek ve gelir durumu parametreleri çerçevesinde Toplumsal Yapı Araştırma Programı (tarihsiz) tarafından yapılan araştırmada, üst sosyo-ekonomik statüde olanların oranı %2,2, orta sosyo-ekonomik statüde olanların oranı % 53,4, alt sosyo-ekonomik statüde olanlar ise %44,40 olarak tespit edilmiştir.

7. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada Süleymanpaşa ilçesinde, 2020-2022 yılları arasında işlenen 460 adet suç kaydından yararlanılmıştır. Süleymanpaşa ilçesinin seçilmesinin nedeni, araştırmacıların burada ikamet etmesi ve verilere ulaşımında sağlanan kolaylıktır. Alınan izinler doğrultusunda bu tarih aralığındaki verilerin kullanılmasına izin verilmiştir. Verilerin analizinde SPSS programı kullanılmıştır. Araştırmadaki veriler, Kişisel Verileri Koruma Kanunu kapsamındaki bilgiler hariç olmak üzere Tekirdağ İl Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğünden Süleymanpaşa ilçesindeki suç kayıtları gerekli izinler alınarak oluşturulmuştur. Dikkate alınan bazı unsurların suç kayıtlarında karşılığı olmadığından analizler sırasında karşılığı olmayan unsurlar kayıp değer olarak belirtilmiştir. Analiz sonuçlarında kayıp değer dışında kalan yanıtlar üzerinden yüzde hesaplanmıştır. Örneğin, 460 adet suç kaydı analizinde sosyo-ekonomik statü unsuruyla ilgili 5 kişinin suç kaydında karşılığı yoksa bu durumda yüzde okuması 455 kişinin suç kaydı üzerinden yapılmıştır. Verilerin en düşük, en yüksek değerleri, yüzdelik dağılımları, ortalamaları ve standart sapmaları verilmiştir. Normal dağılıma uymayan verilerde non-parametrik uyan verilerde ise parametrik testler uygulanmalıdır. Bu çalışmada da normal dağılıma uymayan veriler olduğu için Spearman Korelasyon analizi kullanılması tercih edilmiş ve $p < 0,05$ değeri önemli kabul edilmiştir. Ki-kare test istatistiğiyle değişken kategorilerinin farklılıkları tespit edilmiştir.

8. Bulgular

460 adet suç kaydı bulunan çocuklar üzerinden elde edilen veriler doğrultusunda yapılan analizlerin sonuçları ile araştırmanın ana ve alt sorularına ilişkin cevaplara ilişkin bilgilerin istatistiksel analizi tablolar halinde sunulmaktadır.

Analizlerde mal varlığına karşı, kişiye karşı ve topluma karşı işlenen suçlar değerlendirilmektedir. Kişilere karşı işlenen suçlar 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 81-140. maddeler arasında belirtilen suçlardır. Mal varlığına karşı işlenen suçlar aynı kanunun 141-169. maddeleri arasında sayılan suçlardır. Topluma karşı işlenen suçlar ise yine kanunun 170-180. maddelerinde belirtilen suçlardır.

Tablo 1. Suça Sürüklenen Çocukların Suçu Kime Karşı İşledikleri, Yıl, Anne ve Baba Sosyo-Ekonomik Statü ve Eğitim Durumu

		Suçun Kime Karşı İşlendiği			X ²	P
		Mal varlığına karşı suçlar	Kişiyeye karşı işlenen suçlar	Topluma karşı işlenen suçlar		
Yıl	2020 (%)	49 (32)	100 (65,4)	4 (2,6)	3,026	0,553
	2021(%)	35 (30,4)	79 (68,7)	1 (0,9)		
	2022(%)	51 (30)	118 (69,4)	1 (0,6)		
Anne ve Baba Durumu	Anne ya da baba hayatta değil (%)	19 (40,4)	28 (59,6)	0 (0)	3,232	0,520
	Anne ve baba hayatta (%)	115 (29,6)	268 (68,9)	6 (1,5)		
	Anne ve babanın her ikisi de hayatta değil (%)	1 (50)	1 (50)	0 (0)		
Sosyo-ekonomik Statü	Düşük	113 (39,4)	172 (59,9)	2 (0,7)	35,083	0,000
	Orta	18 (15,5)	95 (81,9)	3 (2,6)		
	Yüksek	1 (3,3)	28 (93,3)	1 (3,3)		
Eğitim Durumu	Ortaokul ve altı	68 (%44,7)	83 (54,6)	1 (0,7)	22,246	0,000
	Lise ve üstü	62 (22,8)	206 (75,7)	4 (1,5)		

Tablo 1'e göre suç işlenen yıllar ve anne ve baba durumu ile suçun kime karşı işlendiği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yokken ($p>0,05$), sosyo-ekonomik statü ve eğitim durumu ile suçun kime karşı işlendiği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki mevcuttur ($p<0,05$). Tablo incelendiğinde, sosyo-ekonomik statünün düşmesinin mal varlığına ve kişiyeye karşı işlenen suçların da oransal olarak artmasıyla ilişkili olduğu görülmektedir. Benzer durum eğitim düzeyinde de görülmektedir.

Tablo 2. Suça Sürüklenen Çocuklara İlişkin Toplam Suç Kayıtlarında Anlamlılık Düzeyi

Toplam Suç Kaydı					
		N	Sıra Ort.	X ² / U	P
Yıl	2020	155	252,57	8,224	0,016
	2021	120	231,49		
	2022	185	211,36		
Anne ve baba durumu	Anne ya da baba hayatta değil	49	283,76	10,105	0,006
	Anne ve baba hayatta	409	223,66		
	Anne ve babanın her ikisi de hayatta değil	2	325,50		
Sosyo-ekonomik statü	Düşük	299	253,18	33,568	0,000
	Orta	125	185,38		
	Yüksek	31	157,03		
Eğitim durumu	Ortaokul ve altı	156	307,92	9451,0	0,000
	Lise ve üstü	290	178,09		
Yaş					
		N	Sıra Ort.	X ²	P
Suçun kime karşı işlendiği	Mal varlığına karşı suçlar	135	191,03	10,432	0,005
	Kişiyeye karşı işlenen suçlar	297	231,59		
	Topluma karşı işlenen suçlar	6	261,67		

Tablo 2'ye göre toplam suç kaydı yıla, anne ve baba durumuna, sosyo-ekonomik statü ve eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir. Buna ek olarak suçun kime karşı işlendiği ve yaş arasında da anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$). 2020 yılında, anne ve babasının her ikisinin hayatta olmadığı grupta, sosyo-ekonomik statüsü düşük grupta ve eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan grupta daha fazla suç kaydı olduğu görülmektedir. Sosyo-ekonomik statü, eğitim durumu, anne ve baba durumu ve suçun kime karşı işlendiğine yönelik unsurların arasındaki bağlantıyı tespit etmek amacıyla Spearman's Korelasyon analizi kullanılmıştır.

Tablo 3. Spearman Korelasyon Tablosu

		Sosyo-Ekonomik Statü	Eğitim Durumu	Suçun Kime Karşı İşlendiği	Anne ve Baba Durumu	Yıla Göre
Sosyo-Ekonomik Statü	Korelasyon Katsayısı	1	,509**	,481**	,247**	,795**
	p		<,001	<,001	<,001	<,001
	n		446	438	455	455
Eğitim Durumu	Korelasyon Katsayısı		1	,887**	,479**	,877**
	p			<,001	<,001	<,001
	n			438	446	446
Suçun Kime Karşı İşlendiği	Korelasyon Katsayısı			1	,524**	,796**
	p				<,001	<,001
	n				438	438
Anne ve baba durumu	Korelasyon Katsayısı				1	,427**
	p					<,001
	n					460
Yıla Göre	Korelasyon Katsayısı					1
	p					
	n					
*Korelasyon $p<0,01$ düzeyinde anlamlıdır.						
*p=olasılık değeri						
*r=korelasyon katsayısı						

Tablo 3'e göre suçun kime karşı işlendiğine yönelik durum ve eğitim durumu değişkenleri arasında istatistiksel olarak güçlü düzeyde pozitif ($r=0,887$) ve anlamlı ($p<0,05$) bir ilişki bulunmuştur. Yani suç kayıtlarında suçun kime karşı işlendiği ile eğitim durumu arasında güçlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki mevcuttur.

Değişkenlerin açıkladığı varyans oranı ise %78,67'dir. Sosyo-ekonomik statü ve eğitim durumu değişkenleri arasında ise yine istatistiksel olarak anlamlı ($p<0,05$) bir ilişki mevcut olsa da ilişki yeterli düzeyde güçlü değildir ($r=0,509$). Bu iki değişkenin varyans açıklayıcılığı ise %25,9'dur. Sosyo-ekonomik statü ile ve anne ve baba durumu değişkenleri arasında pozitif yönde ($r=0,247$) bir ilişki mevcuttur. Yine bu iki değişken arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı olup ($p<0,05$), varyans açıklayıcılığı ise düşüktür (%6,1).

Sosyo-ekonomik statü ve suçun kime karşı işlendiğine yönelik pozitif ($r=0,481$) ve zayıf ($p<0,05$) bir ilişki mevcuttur. İki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup ($p<0,05$) varyans açıklayıcılığı ise %23,13'tür. Anne ve baba durumu ile eğitim durumu arasında pozitif ($r=0,479$) ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki mevcuttur. Değişkenlerin varyans açıklayıcılığı ise %22,94'tür.

Suçun kime karşı işlendiğine yönelik durum ile anne ve baba durumu arasında pozitif ($r=0,524$) ve anlamlı ($p<0,05$) bir ilişki söz konusudur. Değişkenlerin varyans açıklayıcılığı ise %27,45'tir. Sosyo-ekonomik statü ve yılı arasında güçlü pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=0,795$) ($p<0,05$). Değişkenlerin varyans açıklayıcılık gücü nispeten yüksek olup, %63,30 düzeyindedir. Eğitim durumu ve yıl arasında güçlü düzeyde pozitif ($r=0,877$) ve anlamlı ($p<0,05$) bir ilişki tespit edilmiştir. Bu iki değişken arasında varyans açıklayıcılığı ise %76,91'dir. Suçun kime karşı işlendiğine yönelik durum ve yıl arasında güçlü düzeyde pozitif ($r=0,796$) ve anlamlı ($p<0,05$) bir ilişki elde edilmiştir. Söz konusu iki değişken arasında varyans açıklayıcılığı ise %63,36'dır. Anne ve baba durumu ile eğitim durumu arasında pozitif ($r=0,427$) ve istatistiksel olarak anlamlı ($p<0,05$) bir ilişki tespit edilmiştir. İlgili iki değişkenin varyans açıklayıcılığı ise düşüktür (%18,23).

Bu sonuçlara göre sosyo-ekonomik statü ile suçun işlendiği yıl arasında yüksek düzeyde bir korelasyon varken eğitim durumu ve suçun kime karşı işlendiğine yönelik orta düzeyde bir korelasyon ilişkisi görülmekte, anne ve baba durumuyla ilgili ise zayıf bir korelasyon göstermektedir. Eğitim durumuna bakıldığında, sosyo-ekonomik statüyle aralarındaki orta düzey korelasyona ek olarak anne ve baba durumunda da orta düzey korelasyon görülmekte, suçun kime karşı işlendiğine

yönelik durum ve yılıyla ise yüksek bir korelasyon görülmektedir. Suçun kime karşı işlendiğine yönelik duruma bakıldığında, anne ve baba durumuyla orta düzey bir korelasyon varken, suç yılıyla yüksek oranda bir korelasyon görülmektedir. Son olarak anne ve durumuyla suçun yılı arasında da orta düzeyde bir korelasyonun var olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Vaka İşleme Özeti

	Geçerli Vaka Sayısı	Değerler - Yüzde	Kayıp Değerler		Toplam	
			Vaka sayısı	Yüzde	Vaka Sayısı	Yüzde
Sosyo-Ekonomik Statü * Anne ve Baba Durumu * Suçun Kime Karşı İşlendiği * Eğitim Durumu	438	%95,2	22	4,8%	460	%100,0

Tablo 4'e göre vaka işleme özetinde yer aldığı gibi aşağıda yer alan çapraz tablolamada geçerli değer sayısı 438'dir. Kayıp değer ise 22 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 5. Sosyo-Ekonomik Statü, Anne ve Baba Durumu, Suçun Kime Karşı İşlendiği, Eğitim Durumu Çapraz Tablolama

Eğitim Durumu	Sosyo-Ekonomik Statü			Suçun Kime Karşı İşlendiği			Toplam
				Mal varlığına karşı suçlar	Kişiyeye karşı işlenen suçlar	Topluma karşı işlenen suçlar	
Ortaokul ve Altı	Düşük	Anne ve baba durumu	Anne ya da baba hayatta değil	Count	49	0	49
				Anne ve baba durumu içinde %	%100,0	%0,0	%100,0
				Suçun Kime Karşı İşlendiği içinde %	%36,3	%0,0	%31,4
				Toplam %	%31,4	%0,0	%31,4
		Anne ve baba hayatta	Count	86	21	107	
			Anne ve baba durumu içinde %	%80,4	%19,6	%100,0	
			Suçun Kime Karşı İşlendiği içinde %	%63,7	%100,0	%68,6	
			Toplam %	%55,1	%13,5	%68,6	
	Toplam	Count	135	21	156		
		Anne ve baba durumu içinde %	%86,5	%13,5	%100,0		
		Suçun Kime Karşı İşlendiği içinde %	%100,0	%100,0	%100,0		
		Toplam %	%86,5	%13,5	%100,0		
	Toplam	Anne ve baba durumu	Anne ya da baba hayatta değil	Count	49	0	49
				Anne ve baba durumu içinde %	%100,0	%0,0	%100,0
				Suçun Kime Karşı İşlendiği içinde %	%36,3	%0,0	%31,4
				Toplam %	%31,4	%0,0	%31,4
Anne ve baba hayatta		Count	86	21	107		
		Anne ve baba durumu içinde %	%80,4	%19,6	%100,0		
		Suçun Kime Karşı İşlendiği içinde %	%63,7	%100,0	%68,6		
		Toplam %	%55,1	%13,5	%68,6		
Toplam	Count	135	21	156			
	Anne ve baba durumu içinde %	%86,5	%13,5	%100,0			
	Suçun Kime Karşı İşlendiği içinde %	%100,0	%100,0	%100,0			
	Toplam %	%86,5	%13,5	%100,0			

Tablo 5 (Devamı). Sosyo-Ekonomik Statü, Anne ve Baba Durumu, Suçun Kime Karşı İşlendiği, Eğitim Durumu Çapraz Tablolama

Lise ve Üstü	Düşük	Anne ve baba durumu	Anne ve baba hayatta	Count		143		143
				Anne ve baba durumu içinde %		%100,0		%100,0
				Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %		%100,0		%100,0
				Toplam %		%100,0		%100,0
		Toplam	Count		143		143	
			Anne ve baba durumu içinde %		%100,0		%100,0	
			Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %		%100,0		%100,0	
			Toplam %		%100,0		%100,0	
	Orta	Anne ve baba durumu	Anne ve baba hayatta	Count		125		125
				Anne ve baba durumu içinde %		%100,0		%100,0
				Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %		%100,0		%100,0
				Toplam %		%100,0		%100,0
		Toplam	Count		125		125	
			Anne ve baba durumu içinde %		%100,0		%100,0	
			Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %		%100,0		%100,0	
			Toplam %		%100,0		%100,0	
	Yüksek	Anne ve baba durumu	Anne ve baba hayatta	Count		8	6	14
				Anne ve baba durumu içinde %		%57,1	%42,9	%100,0
				Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %		%100,0	%100,0	%100,0
				Toplam %		%57,1	%42,9	%100,0
			Toplam	Count		8	6	14
				Anne ve baba durumu içinde %		%57,1	%42,9	%100,0
				Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %		%100,0	%100,0	%100,0
				Toplam %		%57,1	%42,9	%100,0
Toplam		Anne ve baba durumu	Anne ve baba hayatta	Count		276	6	282
				Anne ve baba durumu içinde %		%97,9	%2,1	%100,0
				Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %		%100,0	%100,0	%100,0
				Toplam %		%97,9	%2,1	%100,0
		Toplam	Count		276	6	282	
			Anne ve baba durumu içinde %		%97,9	%2,1	%100,0	
			Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %		%100,0	%100,0	%100,0	
			Toplam %		%97,9	%2,1	%100,0	

Tablo 5 (Devamı). Sosyo-Ekonomik Statü, Anne ve Baba Durumu, Suçun Kime Karşı İşlendiği, Eğitim Durumu Çapraz Tablolama

Toplam	Düşük	Anne ve baba durumu	Anne ya da baba hayatta değil	Count	49	0		49
				Anne ve baba durumu içinde %	%100,0	%0,0		%100,0
				Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %	%36,3	%0,0		%16,4
				Toplam %	%16,4	%0,0		%16,4
		Anne ve baba durumu	Anne ve baba hayatta	Count	86	164		250
				Anne ve baba durumu içinde %	%34,4	%65,6		%100,0
				Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %	%63,7	%100,0		%83,6
				Toplam %	%28,8	%54,8		%83,6
		Toplam		Count	135	164		299
		Toplam		Anne ve baba durumu içinde %	%45,2	%54,8		%100,0
		Toplam		Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %	%100,0	100,0%		%100,0
		Toplam		Toplam %	%45,2	%54,8		%100,0
	Orta	Anne ve baba durumu	Anne ve baba hayatta	Count		125		125
				Anne ve baba durumu içinde %		%100,0		%100,0
				Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %		%100,0		%100,0
				Toplam %		%100,0		%100,0
		Toplam		Count		125		125
		Toplam		Anne ve baba durumu içinde %		%100,0		%100,0
		Toplam		Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %		%100,0		%100,0
		Toplam		Toplam %		%100,0		%100,0
	Yüksek	Anne ve baba durumu	Anne ve baba hayatta	Count		8	6	14
				Anne ve baba durumu içinde %		%57,1	%42,9	%100,0
				Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %		%100,0	%100,0	%100,0
				Toplam %		%57,1	%42,9	%100,0
Toplam		Count		8	6	14		
Toplam		Anne ve baba durumu içinde %		%57,1	%42,9	%100,0		
Toplam		Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %		%100,0	%100,0	%100,0		
Toplam		Toplam %		%57,1	%42,9	%100,0		
Toplam	Anne ve baba durumu	Anne ya da baba hayatta değil	Count	49	0	0	49	
			Anne ve baba durumu içinde %	%100,0	%0,0	%0,0	%100,0	
			Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %	%36,3	%0,0	%0,0	%11,2	
			Toplam %	%11,2	%0,0%	%0,0	%11,2	
	Anne ve baba durumu	Anne ve baba hayatta	Count	86	297	6	389	
			Anne ve baba durumu içinde %	%22,1	%76,3	%1,5	%100,0	
			Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %	%63,7	%100,0	%100,0	%88,8	
			Toplam %	%19,6	%67,8	%1,4	%88,8	
	Toplam		Count	135	297	6	438	
	Toplam		Anne ve baba durumu içinde %	%30,8	%67,8	%1,4	%100,0	
	Toplam		Suçun Kime Karşı İşlendiği İçinde %	%100,0	%100,0	%100,0	%100,0	
	Toplam		Toplam %	%30,8	%67,8	%1,4	%100,0	

Tablo 5'te yer alan çapraz tablolama verilerine göre eğitim durumu ortaokul ve altı olan sosyo-ekonomik statüsü düşük olan bireylerde anne ya da babanın hayatta olmadığı durumlarda mal varlığına karşı işlenen suçlar %36,3 olarak tespit edilmiştir. Aynı şekilde eğitim durumu ortaokul ve altı olan sosyo-ekonomik statüsü düşük bireylerin anne ve babası hayatta olması durumunda mal varlığına karşı işlenen suçların oranı %80,4 iken, kişiye karşı işlenen suçların oranı %19,6 olarak tespit edilmiştir. Eğitim durumu lise ve üstü olan sosyo-ekonomik statüsü yüksek olan bireylerde anne ve babanın hayatta olduğu durumlarda kişiye karşı suçların oranı %57,1 iken, topluma karşı suçların oranı %42,9 olarak belirlenmiştir. Eğitim durumu lise ve üstü olan sosyo-ekonomik statüsü düşük olan bireylerde anne ve babanın hayatta olduğu durumlarda mal varlığına karşı suçların oranı 34,4 iken, anne ve babanın hayatta olmadığı durumda bu oran %36,3 olarak belirlenmiştir.

8.1. Ki-kare Testleri

Bu testin amacı bir veya daha fazla kategoride beklenen ile görülen arasındaki farkları belirlemektir. Yani aynı örneklem içerisinde yer alan değişkenleri karşılaştırmak için kullanılmaktadır.

Tablo 6. Ki-kare Test İstatistikleri

	Anne ve baba durumu	Sosyo-Ekonomik Statü	Eğitim Durumu	Suçun Kime Karşı İşlendiği	Yıla Göre
Ki-kare	646,648 ^a	243,815 ^b	40,260 ^c	291,247 ^d	13,804 ^a
df	2	2	1	2	2
Olasılık Değeri	<,001	<,001	<,001	<,001	,001

Tablo 6'da yer alan ki-kare istatistik sonuçlarına göre, tüm durumların istatistiksel anlamlılığı 0,01'den küçük olup geleneksel sosyal bilimler anlamlılık düzeyinin altındadır. Ki-kare değerlerine bakıldığında ise anne ve baba durumu değişkeninin kategorileri arasındaki farkın 646,648, sosyo-ekonomik statü değişkeninin kategoriler arasındaki farkın 243,815, eğitim durumu düzeyi değişkeninin kategoriler arasındaki farkın 40,260, suçun kime karşı işlendiğine yönelik değişkenin kategoriler arasındaki farkının 291,247 ve son olarak yıl değişkeninin kategorileri arasındaki farkın 13,804 olduğu tespit edilmiştir.

9. Sonuç ve Değerlendirme

Çocukların suça sürüklenmesine neden olan en önemli unsurlardan biri de yoksulluktur. Erken yaşlardan itibaren yoksulluğu deneyimleyen çocuklar, varsıl aile çocuklarından farklı olarak fiziksel ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılayamamakta, sosyal sermayelerini geliştirememektedirler. Diğer yandan yaşadıkları mahallelerin çocukların gelişimini destekleyecek kamusal mal ve hizmetlerden yoksun olması, onların, kötü rol modellere yönelmelerine ve suç işleme eğilimlerinin artmasına neden olmaktadır. Bu çalışmada, Türkiye'nin önemli şehirlerinden biri olan Tekirdağ'ın Süleymanpaşa ilçesinde Kişisel Verileri Koruma Kanunu kapsamındaki bilgiler hariç olmak üzere Tekirdağ İl Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğünden alınan 460 suç kaydı üzerinde bir değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirmeye göre, suçların çoğunluğunu (%67,8) kişiye karşı işlenen suçlar oluşturmaktadır. Çocukların büyük bir çoğunluğunun (%88,9) anne ve babanın her ikisinin de hayatta olduğu görülmektedir. Suça sürüklenen bu çocukların sosyo-ekonomik statüleri (%65,7) düşük bir seviyededir. Suça sürüklenen çocuklardaki eğitim durumu incelendiğinde ise çoğunluğunun (%64,2) lise eğitimini aldığı görülmektedir. Alınan verilerde yıllara yönelik bir inceleme yapıldığında, suç oranlarında en yüksek yüzdenin 2022 yılında %40,2 ile gerçekleştiği görülmektedir. Yapılan çalışmada dikkat edilen tüm etkenlerde orta veya yüksek düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Aynı zamanda araştırma sonuçlarına göre çocukluk döneminde anne ve babasının her ikisinin de hayatta olmadığı, sosyo-ekonomik statünün ve eğitim düzeyinin düşük olduğu durumda daha fazla suç kaydının olduğu görülmektedir. Suçun kime karşı işlendiğine

bakıldığındamal varlığına karşı işlenen suçlarda artış olduğu görülmektedir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda suça sürüklenme eylemindeki en büyük tetikleyici durum sosyo-ekonomik statünün düşük olmasıdır. Tüm bu sonuçlar, düşük gelir düzeyinin suça sürüklenmede bir risk faktörü olduğu (Criss ve Shaw, 2005), düşük okul başarısı ve okula devam etmeme gibi faktörlerin suça yönelme ile ilişkili olduğu (Öğüt, 2017), mala ve kişiye karşı işlenen suçların yüksek oranda olduğu (Güler vd., 2018) önceki çalışmalarda da tespit edilmiştir.

Bu sonuçlar göstermektedir ki çocukluk döneminde suça yönelmeyi önleyecek çözümlerin üretilmesi oldukça önemlidir. Çocuk ve gençlerin suç oranlarını düşürmek için öncelikle yoksulluğun engellenmesi gerekmektedir. Yoksulluk bir kısır döngü şeklinde kuşaktan kuşağa aktarım yapmaktadır. Aynı zamanda yaşanan yoksulluk en çok çocukları etkilemektedir. Erken yaşta yoksullukla karşı karşıya kalan çocuklar büyümek ve gelişmek için gereksinim duyulan fırsatlardan mahrum kalmakta, bedensel, zihinsel ve ruhsal açıdan olduğu kadar sosyal açıdan da gelişimleri olumsuz etkilenmektedir. Potansiyelini gerçekleştirememiş ve çevrenin olumsuz şartlarından etkilenmiş çocukların suça sürüklenme olasılıkları artacaktır. Çocuk yoksulluğu oranını düşürmek için öncelikle çocuğun işsiz ebeveynlerinin istihdamının sağlanması önem arz etmektedir.

Diğer yandan çocukların boş vakitlerini geçirdikleri mahallelerin kamusal mal ve hizmetler açısından yeterli imkanlara kavuşturulması önem arz etmektedir. Uygun olmayan koşullarda akranları ile sosyalleşen çocuklar, kötü rol modeller edinebilmekte ve sosyalleştiği gruba ait olabilmek için suç unsuru oluşturabilecek alışkanlıklar geliştirebilmektedir. Bu maksatla yoksul mahallelerde kamu eliyle düzenlenmiş oyun alanları, sosyal ve kültürel etkinlik merkezleri ile spor alanlarının yeterli sayı ve nitelikte olması gerekmektedir.

Kaynaklar

- Açıkalin, N. (2008). Yoksulluk ve genç kuşakların toplumsal hareketlilik şansları: İstanbul ve Gaziantep örnekleri. *Çalışma ve Toplum*, 2(17), 131-154. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2576202>
- Afşin, R. ve Öğretir Özçelik, A. D. (2018). Suça sürüklenen çocuklar ile suça sürüklenmeyen çocukların algıladıkları anne ve baba tutumları ile ebeveyn bağlanma stillerinin karşılaştırılarak incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(66), 384-400. <https://doi.org/10.17755/esosder.294032>
- Akduman, G., Akduman, B. ve Cantürk, G. (2007). Ergen suçluluğunda bazı kişisel ve ailesel özelliklerin incelenmesi. *Türk Pediatri Arşivi*, 42(4), 156-161. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tpedar/issue/13198/159456>
- Alkire, S. ve Santos, M. E. (2014). Measuring acute poverty in the developing world: Robustness and scope of the multidimensional poverty index. *World Development*, 59, 251-274. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2014.01.026>
- Ben-Davies, M. E., Kinlaw, A., Estrada del Campo, Y., Bentley, M. E. ve Siega-Riz, A. M. (2013). Risk factors associated with the presence and severity of food insecurity in rural Honduras. *Public Health Nutrition*, 17(1), 5-13. <https://doi.org/10.1017/S1368980013002048>
- Bilaç, Ö., Pılan, B., Ş., Orhon, Z. ve Bayrak, A. (2014). Suça sürüklenen çocukların suç ve tanı dağılımlarının incelenmesi: Kesitsel bir araştırma. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 21(2). https://www.researchgate.net/publication/299469360_SUCA_SURUKLENEN_COCUKLAR_IN_SUC_VE_TANI_DAGILIMLARININ_INCELENMESI_KESITSEL_BIR_ARASTIRMA
- Bradshaw, J., Martorano, B., Natali, L. ve Neubourg, C. D. (2013). Children's subjective well-being in rich countries. *Child Indicators Research*, 6, 619-635. <https://doi.org/10.1007/s12187-013-9196-4>

- Cheng, T. L., Johnson, S. B. ve Goodman, E. (2016). Breaking the intergenerational cycle of disadvantage: the three-generation approach. *Pediatrics*, 137(6): e20152467. <https://doi.org/10.1542/peds.2015-2467>
- Coulton, C. J., Crampton, D. S., Irwin, M., Spilsbury, J. C. ve Korbin, J. E. (2007). How neighborhoods influence child maltreatment: a review of the literature and alternative pathways. *Child Abuse & Neglect*, 31(11-12), 1117-1142. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2007.03.023>
- Criss, Micheal. M., ve Shaw, Daniel. S. (2005). Sibling relationships as contexts for delinquency training in low-income families. *Journal of family psychology*, 19(4), 592-610. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.19.4.592>
- Dong, B., Egger, P. H. ve Guo, Y. (2020). Is poverty the mother of crime? Evidence from homicide rates in China. *Plos One*, 15(5). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0233034>
- Eyüboğlu, M. ve Eyüboğlu, D. (2018). Suça sürüklenen çocuklarda psikiyatrik bozukluklar, sosyodemografik özellikler ve risk faktörleri. *Klinik Psikiyatri*, 21(1), 7-14. <https://doi.org/10.5505/kpd.2018.02997>
- Fındıklı, E., Altun, H., Şahin, N. ve Sınır, H. (2016). Suça sürüklenen çocukların suç tipleri, sosyodemografik ve klinik özellikleri. *Adli Tıp Dergisi*, 30(3), 196-204. <https://www.atk.gov.tr/adli-tip-dergisi.html>
- Göker Z, Hesapçıoğlu S., T, Sarp K., S ve Kandil, S. T. (2006). KTU Tıp Fakültesi çocuk-ergen ruh sağlığı ve hastalıkları polikliniği'ne son iki yılda başvuran adli olguların değerlendirilmesi. *Adli Tıp Dergisi*, 20(3), 1-5. https://www.researchgate.net/publication/278438434_KTU_Tip_Fakultesi_Cocuk-Ergen_Ruh_Sagligi_ve_Hastaliklari_Poliklinigine_son_iki_yilda_basvuran_adli_olgularin_degerlendirilmesi
- Güler, G., Sungur, M. Ali. ve Kütük, M. Ö. (2018). Suça sürüklenen çocukların klinik ve sosyodemografik özelliklerinin değerlendirilmesi. *Adli Tıp Bülteni*, 23(1), 39-46. https://cms.adlitipbulteni.com/Uploads/Article_44162/TBLM-23-39.pdf
- Günaydın, D. (2023). Sosyal ve fiziksel çevre bağlamında çocuk yoksulluğu. *Emek Araştırma Dergisi (GEAD)*, 14(24), 437-460. <http://www.emekarastirma.org/>
- Harrell, E., Langton, L., Berzofsky, M., Couzens, L., ve Smiley-McDonald, H. (2014). Household poverty and nonfatal violent victimization, 2008–2012. *U.S. Department of Justice*. <https://bjs.ojp.gov/content/pub/pdf/hpnvv0812.pdf>
- Hatun, Ş. (2002). *Çocuk Hakları Sözleşmesinin 13. yılında yoksulluk ve çocuklar üzerine etkileri. Türk Tabipleri Birliği*. https://www.ttb.org.tr/eweb/yoksulluk_ve_cocuklar.pdf
- Hatun, Ş., Etiler, N., ve Gönüllü, E. (2003). Yoksulluk ve çocuklar üzerine etkileri. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, (46), 251-260. https://www.cshd.org.tr/uploads/pdf_CSH_61.pdf
- Hurd, N. M. ve Zimmerman, M. (2011). Role models in adolescent development, (Ed. Hurd, N. M., Wittrup A. ve Zimmerman M. A.), *Encyclopedia of Adolescence*. https://www.researchgate.net/publication/04035431_Role_Models
- Husz, I. (2018). You would eat it if you were hungry. local perceptions and interpretations of child food poverty. *Children ve Society*, (32), 233-243. <https://doi.org/10.1111/chso.12274>
- İslamoğlu, G. (2017). *Çocuk suçluluğunun sosyolojik olarak incelemesi: İstanbul /Gaziosmanpaşa Örneği* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sivas.
- Kabasakal Z, Girli A, Okun B., Çelik, N. ve Vardarlı, G. (2008). Kaynaştırma öğrencileri, akran ilişkileri ve akran istismarı. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (23), 169-176. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/deubefd/issue/25428/268255>
- Karataş, K., Erükçü Akbaş, G. ve Gülhan Orhan, M. (2020). Ankara'da çocuk suçluluğu: Emniyet çocuk şubeye gelen olgular üzerinden bir değerlendirme. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 24(1), 137-156. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tsadergisi/issue/53617/542374>

- Kubrin, C. E. ve Who, J. C. (2015). Social disorganization theory's greatest challenge. (ed..Alex R. Piquero) *the handbook of criminological theory*, Wiley. <https://doi.org/10.1002/9781118512449.ch7>
- Lawrence, J., Bennett, N. G., Conley, D. C., ve Li, J. (1997). The effects of poverty on child health and development. *Annu. Rev. Public Health*, (18), 463-483. <https://doi.org/10.1146/annurev.publhealth.18.1.463>
- Lei, L. (2018). The effect of neighborhood context on children's academic achievement in China: Exploring mediating mechanisms. *Social Science Research*, 240-257. <https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2018.03.002>
- Lynch, M. ve Cicchetti, D. (1998). An ecological-transactional analysis of children and contexts: The longitudinal interplay among child maltreatment, community violence, and children's symptomatology. *Development and Psychopathology*, (10), 235-257. <https://doi.org/10.1017/s095457949800159x>
- Matthews, P. ve Besemer, K. (2014). Poverty and social networks. Joseph Rowntree Foundation. <http://hdl.handle.net/1893/21042>
- Morroe, V. ve Pells, K. (2012). Integrating children's human rights and child poverty debates: Examples from young lives in Ethiopia and India. *Sociology*, (46), 906-920. <https://doi.org/10.1177/0038038512451532>
- Müderrişoğlu, S., Semerci, P. U., Cakar, B. Y., Karatay, A. ve Akkan, B. E. (2013). Çocuk refahı belgesi. UNICEF, <https://www.unicef.org/turkiye/media/4131/file>
- Nutakorl, J. A., Zhou, L., Larnyo, E., Danso, S. A. ve Tripura, D. (2023). Socioeconomic status and quality of life: An assessment of the mediating effect of social capita. *Healthcare (Basel)*11(5): 749. <https://doi.org/10.3390/healthcare1150749>
- Oreopoulos, P. (2003). The long-run consequences of living in a poor neighborhood. *The Quarterly Journal of Economics*, (118), 1633-1575. <https://oreopoulos.faculty.economics.utoronto.ca/wp-content/uploads/2014/03/The-Long-Run-Consequences-of-Living-in-a-Poor-Neighborhood.pdf>
- Overstreet, S. ve Mazza, J. (2003). An ecological-transactional understanding of community violence: Theoretical perspectives. *School Psychology Quarterly*, (18)1, 66-87. <https://doi.org/10.1521/scpq.18.1.66.20874>
- Öğüt, O. (2017). *Suçta sürüklenen çocukların sosyodemografik özellikleri, algılanan aile işlevselliğinin ve ebeveyn tutumlarının suçta sürüklenme üzerine etkisinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi). Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı. Kocaeli. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=RrI-Krk3A-RkF4YfHofuk7AE3iei9xXm5unAEIT6_Lr5BDBABbQkJsKIh7bdVJd
- Pelit, K. ve Alkan, M.F. (2022). Suçta sürüklenen çocukların sosyo-demografik ve suç özelliklerinin incelenmesi. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi* 6(1), 51-65. <https://doi.org/10.55109/tushad.1028919>
- Ridge, T. (2009). *Living with poverty. A review of the literature on children's and families' experiences of poverty*. University of Bath, Department for Work and Pensions, Research Report No 594. <https://researchportal.bath.ac.uk/en/publications/living-with-poverty-a-review-of-the-literature-on-childrens-and-f>
- Ridge, T. (2011). The everyday costs of poverty in childhood: A review of qualitative research exploring the lives and experiences of low-income children in the UK. *Children ve Society*, (25), 73-84. <https://doi.org/10.1111/j.1099-0860.2010.00345.x>
- Roelen, K. (2017). Monetary and multidimensional child poverty: A contradiction in terms. *Development and Change*, 48(3), 502-533. <https://doi.org/10.1111/dech.12306>
- Roelen, K., Gassmann, F. ve Neubourg, C. (2011). False positives or hidden dimensions. What can monetary and multidimensional measurement tell us about child poverty in Vietnam. *International Journal of Social Welfare*, 21(4), 393-407. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2397.2011.00836.x>

- Ruiz, L. D., McMahon, S. D. ve Jason, L. A. (2018). The role of neighborhood context and school climate in school-level academic achievement. *American Journal of Community Psychology*, 61(3- 4). 296-309. <https://doi.org/10.1002/ajcp.12234>
- Sarti, A., Schalkers, I., ve Dedding, C. (2015). I am not poor. Poor children live in Africa: Social identity and children's perspectives on growing up in contexts of poverty and deprivation in the Netherlands. *Children ve Society*, (29), 535-545. <https://doi.org/10.1111/chso.12093>
- Semerci, P. U. ve Erdoğan, E. (2014). *Türkiye'de çocukların gözünden çocuğun iyi olma hali alanlarının ve göstergelerinin tanımlanması ve değerlendirilmesi*. Ankara: UNICEF. https://www.academia.edu/9500743/T%C3%BCrkiye_de_%C3%87ocuklar%C4%B1n_G%C3%B6z%C3%BCnden_%C3%87ocu%C4%9Fun_%C4%B0yi_Olma_Hali_Alanlar%C4%B1n%C4%B1n_ve_G%C3%B6stergelerinin_Tan%C4%B1mlanmas%C4%B1_ve_De%C4%9Ferlendirilmesi
- Semerci, P. U., Müderrisoğlu, S., Karatay, A., Aktan, B. E., Kılıç, Z., Oy, B. ve Uran, Ş. (2012). *Eşitsiz bir toplumda çocukluk*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları 384.
- Shaw, A., Egan, J., ve Gillespie, M. (2007). Drugs and poverty: A literature review. Scottish Drugs Forum. https://www.sdf.org.uk/wp-content/uploads/2017/03/Drugs_Poverty_Literature_Review_2007.pdf
- Smar, M., Felton, J., Meghea, C., Buchalski, Z., Maschino, L. ve Sadler, R. (2021). Is a school's neighborhood physical disorder related to its academic outcomes? *Child & Youth Care Forum*, (50), 247-259. <https://doi.org/10.1007/s10566-020-09572-3>
- Suher, H. K. (2005). Türkiye'de pazarlama reklamcılık ve medya alanlarında sıklıkla kullanılan sosyo-ekonomik statü ölçekleri, *Kurgu Dergisi*, (21), 85-105. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1496870>
- Şengül, H.A. (2012). *Ankara 1. çocuk ağır ceza mahkemesinde görülen dava dosyalarının incelenmesi ve çocuk suçluluğunun değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Disiplinlerarası Adli Bilimler Ana Bilim Dalı. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=EEdeQgIdFRxX5NbvVau-AkMB1isP16zrLkxtVEucc3un6qbGV7ecENEGDRQGyNQd>
- Toplumsal Yapı Araştırma Programı (tarihsiz). Türkiye sosyo-ekonomik statü endeksi (TÜSES), https://tyap.net/media/TUSES_Hakk%C4%B1nda.pdf
- TÜİK (2023a, 15 Mayıs). *Yoksulluk ve yaşam koşulları istatistikleri, 2022*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Yoksulluk-ve-Yasam-Kosullari-Istatistikleri-2022-49746>
- TÜİK (2023b, 30 Mart). *Türkiye çocuk araştırması, 2022*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Turkiye-Cocuk-Arastirmasi-2022-49744>
- TÜİK (2023c, 11 Ağustos). *Güvenlik birimine gelen veya getirilen çocuk istatistikleri 2022*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Güvenlik-Birimine-Gelen-veya-Getirilen-Cocuk-Istatistikleri-2022-49662>
- UNICEF (2012, 20 Mayıs). *Okul dışındaki çocuklar küresel girişimi Türkiye ülke raporu*. <https://www.unicef.org/turkiye/raporlar/okul-d%C4%B1%C5%9F%C4%B1ndaki-%C3%A7ocuklar-k%C3%BCresel-giri%C5%9Fimi-t%C3%BCrkiye-%C3%BClke-raporu-mart-2012>
- UNICEF (2023, 16 Haziran). *Child poverty in the midst of wealth*. <https://www.unicef.org/globalinsight/media/3291/file/UNICEF-Innocenti-Report-Card-18-Child-Poverty-Amidst-Wealth-2023.pdf>
- United Nations. (Tarihsiz). SDP toolkit module: Values, social inclusion and role modelling. *United Nation Department of Economic and Social Affairs*. <https://www.un.org/development/desa/dpad/resources.html>
- Wager, F., Hill, M., Bailey, N., Day, R., Hamilton, D., ve King, C. (2010). The impact of poverty on children and young people's use of services. *Children ve Society*, (24), 400-412. <https://doi.org/10.1111/j.1099-0860.2009.00236.x>

- World Bank ve UNICEF (2023). Global trends in child monetary poverty according to international poverty lines, policy. *Research Working Paper 10525*.
<https://www.unicef.org/media/146771/file/Global%20Trends%20in%20Child%20Monetary%20Poverty:%20According%20to%20International%20Poverty%20Lines.pdf>
- Yamanoğlu, M. A. (2006). Kent yoksulu gençlerin yaşam koşulları ve yoksulluğun yeniden üretimi. *İletişim Araştırmaları* 4(1), 9-48.
<https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/63029/19177.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Yüksel Doğan, R. ve Aytekin, Ç. (2021). Ekolojik sistem kuramı çerçevesinden ebeveyn yabancılaşmasına genel bir bakış. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 13(3), 551-572.
<https://doi.org/10.18863/pgy.826957>